

Adam Świeżyński

Sprawozdanie ze spotkania
jubileuszowego zorganizowanego z
okazji 80-tej rocznicy urodzin ks.
prof. dr hab. Mieczysława
Łubańskiego, UKSW, 22.02.2005

Studia Philosophiae Christianae 41/2, 233-237

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ADAM ŚWIEŻYŃSKI
Instytut Filozofii UKSW

**SPRAWOZDANIE ZE SPOTKANIA JUBILEUSZOWEGO
ZORGANIZOWANEGO Z OKAZJI 80-TEJ ROCZNICY URODZIN
KS. PROF. DR HAB. MIECZYŚŁAWA LUBAŃSKIEGO, UKSW, 22.02.2005**

W dniu 22 lutego 2005 roku, w Podziemiach Kamedulskich na terenie Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyło się spotkanie jubileuszowe zorganizowane przez Sekcję Filozofii Przyrody UKSW z okazji 80-tej rocznicy urodzin ks. prof. dr hab. Mieczysława Lubańskiego.

Na początku spotkania ks. dr Grzegorz Bugajak powitał Dostojnego Jubilata oraz wszystkich zebranych gości, wśród których byli obecni: ks. prof. dr hab. Roman Bartnicki – Rektor UKSW, ks. bp. Bronisław Dembowski, ks. abp. Józef Życiński, ks. prof. Krzysztof Pawlina – Rektor Warszawskiego Metropolitalnego Seminarium Duchownego, a także przyjaciele, współpracownicy oraz uczniowie Czcigodnego Jubilata.

Następnie, ksiądz rektor Roman Bartnicki oficjalnie otworzył spotkanie jubileuszowe. W swoim wystąpieniu pogratulował Jubilatowi osiągnięć naukowych. Przypomniwał także jego zasługi, a wśród nich szczególnie podkreślił zaangażowanie w sprawę wprowadzenia do programu studiów zajęć z informatyki. Na zakończenie Rektor UKSW podziękował Księdzu Profesorowi za trud podjęty na rzecz rozwoju uczelni oraz złożył życzenia zdrowia i sił do dalszej pracy naukowo-dydaktycznej.

W dalszej części spotkania ks. dr Robert Więckowski (Uniwersytet Szczeciński) przedstawił sylwetkę naukową Jubilata. Mówca przypomniał życiorys Księdza Profesora oraz osiągnięcia i otrzymane przez niego nagrody. R. Więckowski omówił także zakres zainteresowań naukowych M. Lubańskiego, wśród których wymienił m.in. problemy związane z filozofią nauki (w szczególności z filozofią matematyki), teorią informacji i teorią systemów oraz filozofią przyrody.

Następnie głos zabrał ks. abp Józef Życiński. W swojej wypowiedzi zwrócił uwagę na współczesny kontekst problematyki filozoficzno-przyrodniczej. Autor zasygnalizował zmianę klimatu intelektual-

nego istniejącego w dyskusjach prowadzonych między przedstawicielami nauk przyrodniczych i filozoficznych. Zdaniem J. Życińskiego najważniejsza zmiana dotyczy charakteru kontaktów i dialogu między naukami przyrodniczymi a myślą chrześcijańską. Przykładem wspomnianej zmiany jest czasopismo wydawane przez kalifornijski ośrodek studiów interdyscyplinarnych *Theology and Science*, którego redaktorzy starają się podejmować chrześcijańską refleksję nad osiągnięciami nauk przyrodniczych. Celem ich wysiłków jest ukazanie spójności obu dziedzin ludzkiego poznania: przyrodoznawstwa i teologii. J. Życiński zauważył także, że w polskich ośrodkach filozoficznych podejmowane są podobne inicjatywy. Za ich prekursora prelegent uznał m.in. ks. prof. K. Kłósaka, a wśród kontynuatorów jego „stylu” myślenia wymienił ks. prof. M. Lubańskiego. Ponadto, J. Życiński uznał dialog myśli chrześcijańskiej z myślą naukowo-przyrodniczą za niezbędny i niezwykle wartościowy sposób budowania całościowego i spójnego obrazu świata. Autor wystąpienia podkreślił zasługi M. Lubańskiego w podejmowaniu tego typu dialogu i wypracowywaniu na gruncie myśli filozoficznej rozwiązań stanowiących pomost między osiągnięciami przyrodoznawstwa i twierdzeniami teologii chrześcijańskiej. Obok pozytywnych tendencji w kontaktach między przyrodnikami i teologami, J. Życiński wskazał na istniejące nadal różnice w podejściu do zagadnienia współpracy interdyscyplinarnej. Jego zdaniem, w Polsce nie ma jeszcze wystarczającej wrażliwości na konieczność wspomnianego dialogu. Wielu autorów katolickich wciąż próbuje lansować tezę o konflikcie między myślą naukową a światopoglądem chrześcijańskim. Efektem tego zjawiska jest niebezpieczny rozdźwięk w obrazie świata, który funkcjonuje w świadomości przeciętnego chrześcijanina. W opinii prelegenta współcześni naukowcy są bardziej otwarci na dialog z myślą chrześcijańską niż teologowie na współpracę z przyrodnikami. Na zakończenie, J. Życiński nawiązał do problemu obecności mistrzów w środowisku akademickim. Jego zdaniem, mistrz to osoba, która bardzo dobrze zna się na swojej specjalności naukowej, a jednocześnie nie traci wrażliwości etycznej i aksjologicznej. J. Życiński, zwracając się do Dostojnego Jubilata, wyraził swoją wdzięczność wobec niego słowami: „Dziękujemy, Mistrzu”.

Kolejnym z mówców była dr hab. Anna Lemańska, prof. UKSW. W swoim referacie podjęła temat dotyczący aktualnych problemów filozofii przyrody. W pierwszej kolejności wskazała na kwestię statu-

su filozofii przyrody jako dyscypliny filozoficznej. Prelegentka zauważyła, że współcześnie często stawia się tezę, iż filozofia przyrody straciła rację bytu. Powodem tego jest ogromny rozwój nauk przyrodniczych, które zdają się obejmować całość problematyki związanej ze światem przyrody. A. Lemańska zaznaczyła, że ks. prof. M. Lubański często nawiązywał do wspomnianego problemu w swojej pracy naukowej i starał się ukazać zasadność prowadzenia refleksji filozoficznej nad przyrodą. Inne zagadnienie należące do zakresu filozofii przyrody, które autorka wystąpienia uznała za ważne, to kwestia relacji między człowiekiem a przyrodą. Filozofia przyrody powinna pomagać człowiekowi zrozumieć świat przyrody i ukazać mu sens jego istnienia. Zdaniem A. Lemańskiej, pomocne mogą się okazać rozważania dotyczące szczegółowych problemów z zakresu filozofii przyrody, takich jak: zagadnienie czasu i przestrzeni, pochodzenie życia oraz jego ewolucja. Wspomniane kwestie zachęcają do podjęcia bardziej ogólnej problematyki filozoficzno-przyrodniczej związanej z pytaniami o porządek, celowość, racjonalność, przygodność i kreację wszechświata. A zatem, jednym z centralnych problemów filozofii przyrody jest określenie relacji między światem przyrody a światem transcendentnym względem niego. Filozof przyrody poszukuje odpowiedzi na pytanie, jaka przyroda jest, i chce otrzymać adekwatną odpowiedź na temat faktycznego stanu rzeczy. Aby można było uzyskać taką odpowiedź, należy – zdaniem A. Lemańskiej – zbudować system filozofii przyrody, czyli racjonalną koncepcję rzeczywistości przyrodniczej. W ramach takiego systemu kwestie szczegółowe podporządkowane są pytaniu naczelnemu o istotę natury wszechświata. Stąd aktualność powrotu do ujęć całościowych w badaniu rzeczywistości materialnej.

Kolejnym punktem spotkania była dyskusja. Prof. A. Grzegorzczak, nawiązując do wystąpienia J. Zycińskiego, postulował upowszechnienie wniosków wynikających z dialogu między przyrodnikami i przedstawicielami nauk teologicznych. Jego zdaniem, oddziaływanie osiągnięć badań interdyscyplinarnych jest wciąż zbyt małe, zwłaszcza w odniesieniu do świadomości ludzi, którzy nie zajmują się nauką lub teologią zawodowo. W dalszej dyskusji głos zabrali także dr hab. J. Zon (KUL) oraz prof. S. Olszewski.

Następnie głos zabrał Dostojny Jubilat. W swoim wystąpieniu ks. prof. Mieczysław Lubański wskazał na inspiracje, którymi kierował się w swojej pracy naukowej. Do najważniejszych spośród nich zali-

czył osobistą wrażliwość na kwestię ścisłości i precyzji wypowiedzi oraz na piękno i poszanowanie języka ojczystego. Zaznaczył przy tym, że wrażliwość ta towarzyszy mu nieustannie do chwili obecnej. Ponadto, Jubilat wspominał o swoim młodzieńczym zafascynowaniu techniką. Fascynacja jej możliwościami była głównym powodem podjęcia przez niego studiów matematycznych. Jako trzeci czynnik, który zdecydował o charakterze jego drogi naukowej, Ksiądz Profesor wymienił element światopoglądowy, związany z chrześcijaństwem. Jubilat uznał go za „zasadniczą treść, którą została wypełniona otoczka formalna”, uzyskana przez niego dzięki studiom matematycznym. W tym miejscu swojej wypowiedzi M. Lubański nawiązał do okresu studiów i formacji w Warszawskim Seminarium Duchownym. Zdaniem Jubilata, wymienione przez niego czynniki pozwoliły mu dogłębnie wniknąć w zagadnienia, które stały się przedmiotem jego zainteresowania w czasie studiów z zakresu filozofii przyrody. Z kolei zetknięcie się z problematyką filozoficzno-przyrodniczą umożliwiło mu uzyskanie całościowego i spójnego obrazu świata. Na zakończenie Szanowny Jubilat podziękował organizatorom i gościom obecnym na spotkaniu. Wyraził także słowa uznania i wdzięczności wobec wszystkich, którzy towarzyszyli mu i wspierali go w jego życiowej i naukowej drodze.

Następnie, ks. prof. Józef M. Dołęga, Dziekan Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW, skierował do Dostojnego Jubilata słowa podziękowania i gratulacji. Mówca nawiązał do osobistych kontaktów z ks. prof. M. Lubańskim, któremu miał okazję towarzyszyć w pracy naukowej i dydaktycznej. Podkreślił także niezwykłą troskę Jubilata o tworzenie spójnej i przejrzystej struktury nauki. J. M. Dołęga zwrócił uwagę na konieczność przebudowywania świadomości środowiska akademickiego w związku z pojawianiem się w programie studiów nowych dziedzin poznania. Podziękował także ks. prof. M. Lubańskiemu za podjęcie przez niego niełatwej „misji nauki”.

Kolejnym z przemawiających był Rektor WMSD, ks. prof. Krzysztof Pawlina. Podziękował on Dostojnemu Jubilatowi w imieniu księży i alumnów Archidiecezji Warszawskiej za prowadzenie wykładów z filozofii oraz za okazywaną im życzliwość i wyrozumiałość. Ks. Rektor podkreślił, że postawę Jubilata jako wykładowcy cechuje niezwykła przyjaźń do młodego człowieka, który decyduje się na podjęcie drogi powołania kapłańskiego. Dzięki tej przyjaźni przyszli kapłani mogą z większą otwartością i śmiałością

wchodzić w swoje obowiązki i nawiązywać autentyczne relacje z ludźmi, którym służą. Rektor WMSD z uznaniem wspominał o ofiarności i bezinteresowności Księdza Profesora w jego pracy naukowo-dydaktycznej.

Na zakończenie spotkania jubileuszowego odbyło się uroczyste wręczenie Księgi Pamiątkowej, przygotowanej dla uczczenia osoby Dostojnego Jubilata, w której artykuły zamieścili przyjaciele, współpracownicy i uczniowie Księdza Profesora. Wręczając Księgę Pamiątkową, dr hab. Anna Latawiec, prof. UKSW, wyraziła szacunek i wdzięczność wobec osoby Jubilata za niezwykłą życzliwość i serdeczność, z jaką zawsze spotykają się wszyscy jego współpracownicy i uczniowie.

Spotkanie jubileuszowe zakończono toastem na cześć ks. prof. Mieczysława Lubańskiego i życzeniami wyrażonymi we wspólnym śpiewie *Plurimos annos!*. Po zakończeniu spotkania była także możliwość osobistego złożenia gratulacji i wyrażenia wdzięczności Jubilatowi przez zebranych.

IZABELLA ANDRZEJUK
NATALIA ZHMURA
ERYK ŁĄZEWSKI

SPRAWOZDANIA Z POSIEDZEŃ KATEDR HISTORII FILOZOFII (5)

1. POSIEDZENIE CZTERNASTE, 28 PAŹDZIERNIKA 2004 R.

Rola biografistyki w filozofii na przykładzie postaci Jacka Woronieckiego (mgr Mariusz Malinowski)

Prowadzący spotkanie prof. Artur Andrzejuk powitał zebranych, a następnie przedstawił w skrócie przebieg VII Zjazdu Filozoficznego, który odbył się w Szczecinie w dniach 14-18 września br. Obecni na spotkaniu uczestnicy Zjazdu, prof. Tadeusz Klimski oraz dr Krzysztof Wojcieszek, podzielili się refleksjami na jego temat.

Następnie mgr Mariusz Malinowski wygłosił referat zatytułowany *Rola biografistyki w filozofii na przykładzie postaci Jacka Woronieckiego*.